

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
ldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdete-
sek egy sor 20 fill.

A Rákóczi-törvény.

Régi idők vétké van még a magyar törvénykönyvben, melylyel a legnagyobb szabadsághős nevére sűtöttük a hazaárulás égető bélyegét. Ezt a szentségtelenséget a régi idők darabontjai követték el dominiumokért, rangért. A nagyságos fejedelem pedig bujdosott hazájából, messze idegenbe. Rengeteg kincset óriási birtokot ajánlott fel neki a vérben és pénzzel dolgozó kamarilla, hogy tegye le a lobogóját. Rákóczi azonban nem tette le. Vitte ki magával bujdosásában is török földre. Ott hanyatlott az alá akkor, mikor sirba tették a nagy fejedelmet Rodostóban. Azóta csak néhány magyar zarándok járt arra egy-egy virágot vinni oda, vagy hozni onnan haza. Bus mesék, költemények sirták még el a dicső Rákóczi emlékét, e magyarok lehányatott reménységét s maradt a régiben minden. Nyakunkon maradt a kamarilla, az elnyomatás, reménytelenség. Csak nagy szabadsághősünk hiányzott.

Mintha a haza szabadságának hajnalhasadását hirdetné most az eset, hogy visszahozzák magyar földre Rákóczi Ferencet. A *rebelist* magyar képviselők, miniszterek fogadják. Magyar törvényhozók, kik csak árulók műveinek tekintik ma már a Rákóczira hozott törvényeket, mi parázsként égetik a nemzeti önérzetet. Azt a törvényt el is söpriék és mást alkotnak helyette, mely jobban illik Rákóczi emlékéhez, a nemzeti kegyelethez.

A királyi hozzájárulást ehhez már nem lehetett megtagadni. A nemzet követelése oly jogos volt, hogy nem tűrt ellenkezést, még a koronától sem, mely nem is ellenkezett. Diadallal tér vissza a hazába a fejedelem, a törvénykönyvben áthúzzák a Rákóczit árulónak nyilvánító, bennünket szégyenítő törvényt.

Vajjon a nemzet teljes függetlenségének virradását jelenti-e még Rákóczi hamvainak hazahozatala nem tudhatjuk. Sok borus napunk volt már, mik a nemzet veszedelmét hirdette, a nemzet pedig mégis él: egy remény ébredt már a szivünkben, a nemzet pedig még mindig a függetlenségéért harcol.

A hármasszövetség és Olaszország.
A „N. W. Tagbl.“ mai számában hosszabb római tudósítást közöl abból az alkalomból, hogy Tschirsky német külügyi államtitkár Bécsből odaérkezett és Tittoni külügyminiszterrel érintkezett. A tudósító értesülése szerint Németország abban a véleményben van, hogy Olaszország tulságos mértékben vette igénybe

Franciaországgal szemben azt a szabadságot, amelyet a két szövetségtárs neki megengedett. Így tehát lehetséges, hogy a hármasszövetség megújítása nem megy olyan simán, mint eddig történt és fáradságos tárgyalások lesznek ahhoz szükségesek, hogy megállapítsák azokat a garanciákat, amelyeket Németország a szövetségi szerződés betartására vonatkozólag követel. Ez feltétlen szüksége annak, hogy a szövetség visszatérjen az eredeti szelleméhez, minthogy az angol-francia entente következtében beállott aggodalmak ezt fölöttebb kívánatossá teszik. Diplomácia körökben ugy hallatszik, ez az a fekete pont, amely 1907-re nézve felmerül és valószínű, hogy Tschirsky e fölött tanácskozik Tittonival, miután már ugyanebben az ügyben Goluchowszki gróffal megbeszélést folytatott.

A politikai szinterről.

— Budapesti tudósítók. —

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap délelőtt 11 órakor kihallgatásra ment a királyhoz, a kinek dolgozó szobájában másfél óra hosszáig maradt. A miniszterelnök előterjesztést tett a bujdosók hamvainak hazahozataláról és a Rákócziról szóló törvény eltörléséről. A király Wekerle előterjesztését helyeslően tudomásul vette. A miniszterelnök még a héten az országgyűlés elé terjeszti a Rákócziról szóló törvényjavaslatot, a mely már a jövő héten törvényerőre fog emelkedni. A kihallgatáson szóba került a Szerbiával való vámkonfliktus is, de Goluchowszki külügyminiszter dolgáról nem esett szó.

A politikai világnak az a része, a mely azt várta, hogy Wekerle mai kihallgatása a lappangó Goluchowszki-válságot aktuálissá teszi, alaposan csalódott. A miniszterelnök kihallgatása után határozottan kijelentette, hogy kihallgatása alkalmával a Goluchowszki-ügy nem került szóba. Ugy látszik, Wekerle súlyt vet arra, hogy a kihallgatása ne adjon újabb anyagot a Goluchowszki kérdés körül forgó eszmecsereinek, a melynek lármás volta és szenvedélyessége gátolja a kérdés helyes megoldását. Ugy tetszik, hogy Goluchowszki dolga ma még nincs napirenden az illetékes tényezőknél s a kormány egyelőre időszerűbbnek tart néhány belpolitikai tervet. Így azt mondják, hogy Wekerle mai kihallgatása Rákóczi hamvainak hazahozatalával van kapcsolatban. Wekerle kihallgatása előtt Burián báró közös pénzügyminisztert látogatta meg, de ez a látogatás sincs összefüggésben a Goluchowszki-üggyel. A miniszterelnök tegnap délután három órakor érkezett vissza Budapestre s a mai minisztertanácskozáson jelentést fog tenni utazásának eredményéről.

Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung arról értesül, hogy Szögyén-Marich László berlini nagykövet lesz Goluchowszki gróf utódja s hogy Apponyi Albert gróf megy Berlinbe nagykövetnek.

Noterelle alla seduta della Delegatione.

L'on. D.r Grossich nella seduta della Delegatione municipale di iersera alzò alta e potente la voce a difesa dei diritti dell'umanità e di quella civiltà che deve essere ormai assai annoiata dell'omaggio che le ci rende a parole, e sdegnata poi di vedere tanto spesso alle parole non corrispondenti gli atti,

— Volere o no, l'ospedale deve essere costruito, gridò il medico, e fu grido illuminato di uomo che deve mettere la scienza a servizio del bene degli uomini.

E' doloroso che il magnifico podestà che pur vorrebbe veder bella e prospera Fiume, si lasci vincere da ogni ostacolo, da ogni difficoltà, e lasci sereno a cadere i migliori disegni appena la loro realizzazione richiegga una maggiore sollecitudine, una azione energica. Ma appunto sollecitudine seria e assidua, energia risoluta, indipendenza da ogni influenza illegittima sono le doti che specialmente occorrono a chi sale all'alto onore di primo cittadino, di rappresentate specie di una città quale è Fiume, destinata a' importantissima missione nella patria ungarica e nel mondo, in mezzo a cui dovrà sostenere la lotta della civile concorrenza del lavoro.

Leggiamo con soddisfazione il plauso che innalza al D.r Grossich il giornale che per l'ospedale sostiene lodevolissima campagna; ma esso s'affretta di troppo a dire scongiurato il male. Ohimè, non è punto ancora scongiurato, poichè soprattutto non è fatta parola di nessun provvedimento atto a togliere il male che pel momento è il più grave, il più vergognoso, il più inumano; il più insopportato dall'idea civile: l'affollamento degli ammalati in quell'antro rivoltante che spudoratamente chiamiamo ospedale.

No, non ci si può acquetare ad attendere lo sgombero dei poveri dalla presente tana che occupano; è troppo inumano, bisogna provvisoriamente provvedere subito. La cittadinanza ha diritto di esigerlo; ci sono all'uopo i denari che la cassa comunale ritrae dai civici dazi ora pareggiati. Migliaia di famiglie pagano il vino e le altre bevande necessarie agli usi domestici ben più cari di prima; le entrate dei dazi comunali in seguito a ciò — prescindendo dai provvedimenti saggi e opportuni escogitati dalla direzione per renderle ognora più ricche — sono votevolmente aumentate. Ogni altro bisogno al confronto di questo, di dare decente ed umano ricovero agli ammalati poveri, passa in seconda linea.

Noi andiamo superbi di aver, specialmente su questo argomento, detta la verità, di aver giudicata la crudele trascuranza del nostro Municipio a provvedere perché gli ammalati poveri del nostro popolo siano messi in condizione che la

cura che viene loro prestata dai medici riesca efficace, ed essi trovino nell'ospedale un luogo di sollievo e non di tortura.

Che valgono dinanzi a questo fatto le vostre chiacchiere di civiltà evoluta, di ideali enimmatici, di supremo bene ignoto, introvabile; se volete apparire veramente civili, se volete che si creda alla sincerità delle vantate vostre aspirazioni, siate anzitutto umani; umani specialmente verso quel popolo di cui pur sapete farvi inverecondi piaggiatori, quando torna utile ai vostri fini. Noi l'abbiamo sostenuta la causa buona e santa, la causa dell'umanità e della civiltà; ci si risponde con insulti, con minacce e peggio; ma che importa a noi di tutto ciò? La verità continueremo a dirla; è pur bello soffrire per essa.

Malgrado però il grido del D.r Grossich, un po', a vero dire, in ritardo, malgrado la fiducia, di cui vediamo altri animato; noi dubitiamo assai che qualche cosa si faccia, e vedrete che passeremo l'inverno — Dio voglia sia l'ultimo — regnanti nell'ospedale le stesse orribili condizioni. Padri della patria, andate a vedere l'ospedale, e se non sentirete vergogna pel vostro paese, vuol dire che non avete cuore, e che il vostro patriottismo è una menzogna!

Testedzés.

Ha visszaillesünk az ez évi fiumei sporteredményekre, szomoruan kell konstatálnunk, hogy az nem sokkal több a semminél. Ez kétségkívül szomorú dolog, különösen akkor, amikor nemcsak a főváros hanem a vidék is a sport terén óriási léptekkel halad előre. Mi pedig itt állunk, az összes sportot űző városok között a leggyengébb eredménnyel. Mi lehet ennek az oka? Az egyesületek hiányos vezetése vagy azok tagjainak nemtörődősége? Nehéz kitalálni az okot. Ha azonban jobban bele-mélyedünk e szomorú dolog boncolgatásába, mindenesetre észre vesszük, hogy mindkettő hibás. Sem a sport egyesületek vezetőségében, sem pedig azok tagjaiban nincs meg az igazi sportszellem. Az egyesületek csak névleg szerepelnek, mint sportegyesületek, valóságban pedig nem egyebek kávéházi kluboknál, sőt esetleg politikai egyesületeknél. Ez az állapot természetesen nem lendít sportviszonyainkon.

Magyarország minden nagyobb városában állandóan vannak versenyek, melyeken nemcsak a főváros atléta gárdája, hanem nevesebb külföldi versenyzők is megjelennek s ahol a vidéki versenyzők is kiváló eredményeket érnek el. Csak mi vagyunk azok a gyenge legények, akik ha rendeznek is elvette versenyeket, minden training híján, vagy rosszul vezetett training miatt csak gyenge, vagy éppen semmi eredményeket sem tudunk felmutatni, mint azt a

közelmúlt eseményei megis mutatják. Ez nem maradhat így. Minden felhasználható eszközzel javítani kell tarthatatlan helyzetünkön, hogy Fiume se álljon hátrább a sport terén a többi városoknál. De ehhez nem elegendők a meglévő eszközök. A nagyközönségnek is pártolnia kell a sportot. Az nem elég, ha négy-öt bakfis és ifju ur össze áll tennit játszani. Ez szalonsport és nem sport pártolás. Fiumében egy-egy verseny alkalomával legjobb esetben kétszáz néző van jelen s azokat sem a sportszeretét, hanem inkább az unaloműzés viszi ki a pályára.

A mi közönségünk nem tud lelkesedni a sportok iránt. Egy farsangi bohócestélyre százszor többen mennek el, mint egy sportversenyre. Ennek következtében az egyesületek sem fejthetnek ki kellő tevékenységet s az eredmény az lesz, hogy Fiumében megszűnt a sport. Azután hibásak az országos szövetségek is. Ezek is a helyett, hogy egymással veszekednének, jobban tennék, ha több figyelmet fordítanak a vidéki nyomoruságos sportviszonyokra. Egyes vidéki városokat dédelgetnek, a többit — köztük Fiumét is — teljesen elhanyagolják. Miért nem rendez a szövetség Fiumében is versenyeket? Hisz ez a legalkalmasabb mód a közönséggel megkedveltetni a sportokat. Különösen az evezős-szövetségnek volna módjában Fiumében is versenyeket rendezni, melyek látogatottság tekintetében nem alulnának a fővárosi evezős versenyek mögött. Itt van három életerős evezős egyesület s még sem képesek évtizedek óta versenyt rendezni. Pedig a házi versenyek a legalkalmasabbak a sportszellem ébrentartására. Díjak, érmek kitüntetésével kell buzdítani a tagokat eredmények elérésére.

A házi versenyek teljes hiánya ismét az egyesületek vezetőségének a bűne. Azután vannak sportágak, melyek teljesen el vannak hanyagolva. Például a vívás, a minden idők legszebb sportja. Fiumében az teljesen ismeretlen. Egy nagy város ahol nem vivnak! Szégyenletes állapotok ezek, melyeken segíteni kell és segíteni lehet. Föl kell frissíteni az egyesületek vezetőségét. Új, modern szellemű életerős lelkesedni tudó embereket kell az élükre állítani, kik megtudják mutatni, mit lehet egy letargiában levő sportegyletből csinálni. Élénk érintkezésbe kell lépni a szövetségekkel versenyek rendezése céljából, hogy megszeretessük a sportokat Fiumével. Sok megszámlálhatatlan mód van lendíteni a fiumei sportkérdésen. Nyissuk meg az egyesületek kapuit a sportkedvelő ifjuság előtt, nemzetiségi tekintetek nélkül. Az egyesületek egymással ne álljanak hadilábon, hanem támogassák egymást. Vessenek félre minden kicsinyes irigységést és rosszakaratot és vállvetve iparkodjanak a sportunkat magas színvonalra emelni s akkor a jövő eredmények meg fogják mutatni, hogy Fiume is el fogja foglalni a sport terén is az őt joggal megillető helyet.

(b. b.)

HIREK.

— Személyi hírek. Dr. Tóth Elemér ügyvéd, a „Fiumei Hirlap“ felelős szerkesztője Budapestre utazott. Távolléte alatt a „Fiumei Hirlap“ szerkesztéséért Korcsmáros Nándor helyettes szerkesztő

felelős. — *Jurisztovszky* Miklós honvéd-örnagy, hadbíró, Székesfehérvárról hivatalos ügyben, rövid tartózkodásra e hó 14-én Fiuméba érkezett.

— **Kik ünneplik Rákóczit Fiumében?** A képmutatás eszeveszetten működik a magyar korona gyöngyében. Az utóbbi évben nagyon divatba jött erre a hazafiaskodás s a tavalyi magyarfalási kedvet nemzeti színnel takargatják. Ha a javulás komoly volna, nem szólnánk semmit, vagy ha szólnánk is, örömmel emlékeznénk meg az eseményről. Mikor azonban azt látjuk, hogy a hazafiaskodásnak az a célja, hogy a világot és a kormányt bolondítsák és a hazafiság köpönyege alatt a magyar érdekeket minden alkalommal hátráltatják, akkor nem késünk el rájuk mutatni és megvilágítani igazi érzelmeiket. Az ország és így Fiume is készül a Rákóczi ünnepélyre. Kíváncsiak voltunk, vajjon kik lesznek azok, kik a hazafias ünnepélyről leszdedik a — tejfelt. A mint sejtettük, azok, kik meggátlói Fiumében minden magyar ügynek.

Tehát dr. Vio Ferenc polgármester, dr. Dall' Asta Szaniszló és dr. Grossich Antal. Ezek az urak lesznek Fiume városának képviselői a kassai Rákóczi-ünnepélyen. Kik ezek az urak s mit keresnek Rákóczi Ferenc hamvainál? Dr. Vio Ferenc? . . . A podeszta ur lakásának erkélyén még nem láttunk soha egy magyar lobogót. A podeszta ur egy szót sem akar tudni magyarul. A podeszta ur a rappresentanzában a magyar törvények ellen szokott cselekedni. Kicsoda dr. Dall' Asta Szaniszló? A legőszintébb ember valamennyi között, mert nem csinál titkot abból, hogy irredenta, sőt a velük való sürgönybeli érintkezését se tagadja, mint tagadta, de hiában tagadta Fiume városának képviselője. Miért alakoskodik most, nem tudjuk. Nem hallottuk annak hírét soha, hogy Rákóczi Ferenc magyarországi irredenta vezér lett volna. Dall' Asta hódolatát pedig a nagy fejedelem csak így érdemelhette volna ki, de ugylátszik elmulasztotta. Kicsoda végre dr. Grossich Antal? . . . Beszéljen a mezetlen valóság. A doktor ur lakása kapuján ez a tábla hirdeti a tulajdonosa hazafiságát:

Königl. Rath
Dr. Grossich
Primarius.

Reméljük, hogy dr. Grossich Antal primarius egy külön koszorut is fog tenni Rákóczi fejedelem koporsójára, melyre a cimtábláján ékeskedő kuruc felírást is ráteszi — egy fekete-sárga szalagra.

— **Fiume részvétele a Rákóczi-ünnepélyen.** A kassai városi tanács a napokban felkérte a fiumei polgármestert, hogy oda egy 1 méter széles és 3 méter hosszú, közepén a város címerével és „Fiume“ felírással elátott lobogót, ehhez egy lánzsahelyben végződő zászlórudat küldjön. Ilyen lobogót az ország minden városa fog küldeni Kassára és e lobogók majd amaz utcák feldisítésére fognak szolgálni, amerre a Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvait vívó gyászmenet elhalad. A lobogókat a gyászünnepe után a városoknak visszaadják. A városi küldöttség elhatározta, hogy az ünnepségen küldöttséggel fogja a várost képviseltetni. A fejedelem ravatalára a város színeit viselő ezüst koszorut helyeznek ezzel a felírással: „A haza hősenek — Fiume városa.“

— **Kivándorlás.** A kivándorlókat szállító „Carpathia“ Cunard-gőzös tegnap délután megérkezett a fiumei kikötőbe. A hajót 2100-nál több kivándorló várta, úgy hogy a „Carpathia“ nem is képes

felvenni az összes kivándorlókat. A kivándorlók egy része kénytelen megvárni az „Ultonia“ Cunard-hajót, amely e hó 25-én indul Fiuméből New-Yorkba. A „Carpathia“ csütörtökön indul Nápolyba, ahol számos első osztályú utas várja.

— **Az ifjuság koszoruja Rákóczi koporsójára.** A következő felhívást kaptuk, Fiume tanulóifjuságához:

Hazánk történelme egyik legkiválóbb alakjának, a szabadság dicső bajnokának nagy Rákóczi Ferencnek mutassuk be mi is hódolatunkat. Adjuk jelét annak, hogy a dicső eszme, melynek védelmére fegyvert fogott, a mi sziveinket is lelkesít, — küldjünk koszorut Rákóczi koporsójára! Tanulótársaink! Rakjuk össze filéireinket s tegyük lehetővé, hogy a nagy fejedelem koporsóján ott díszeljen Fiume tanulóifjuságának hódolatát és határtalan szeretetét jelképező koszorú is! Szemere László, a Szécsenyi-önköpzőkör ifj. elnök, *Depoli Arsigo* a Corvin Mátyás-kör ifj. elnöke, *Barta Kálmán*, a Széchenyi-önköpző-kör jegyzője, *Neményi Bertalan*.

— **Provviste invernali per il Magistrato.** Ieri, a mezzogiorno, fu tenuta al Magistrato civico, nella stanza del direttore degli uffici d'ordine signor Suppancich, un'asta pubblica per la fornitura di 80 m. q. di legna di faggio e di 10 tonnellate di carbone coke, per i bisogni degli uffici civici durante la stagione invernale 1906-7.

Sono state presentate tre offerte, e precisamente la ditta Antonio Rossich e C.o chiede cor. 13 per metro cubo per la legna di faggio; la ditta A. Mariassevich domanda cor. 4 e la ditta-Bernardo Braun e C.o cor. 3.30 per 1000 chiogrammi di carbone coke.

La delibera resta riservata alla Delegazione municipale.

— **A Vezuv kitörése.** Nápolyból jelentik: Tegnapelőtt erős vihar kíséretében lávafolyam zudult alá a Vezuv kráteréből és elborította Torre del Greco városka egy részét. A lava teljesen maga alá temetett egy parasztházat, miközben két asszony halálát lelte.

— **Viktor Emanuel és a cár találkozására.** Rómából jelentik, hogy Panovski herceg Pétervárról tegnap odaérkezett és a király még aznap külön kihallgatáson fogadta. A herceg a cár levelét hozta magával, a minyvet Viktor Emanuel királyhoz intézett. A küldetésnek rendkívüli fontosságot tulajdonítanak. Ugy hallatszik, hogy a cár és az olasz király legközelebb találkozni fog.

— **In onore di Rakoczy.** Il municipio della città di Kassa ha inviato, non è molto, invito al podestà di Fiume di mandare quanto prima colà la bandiera dai colori fiumani, lunga tre metri, larga uno, collo stemma fiumano nel mezzo.

Tutti i municipi dell'Ungheria invieranno la loro bandiera della stessa grandezza, e di esse sarà adornata la via principale per cui passeranno i resti di Francesco Rakoczy, di sua madre, nata Elena Zrinyi, e de' suoi esiliati compagni. Le bandiere saranno poi restituite ai rispettivi municipi e la nostra fiumana sarà collocata nella sala maggiore del palazzo municipale.

Il 27 corr. il podestà D.r Vio coi rappresentanti municipali D.r Stanislao Dall'Asta e D.r Antonio Grossich si recheranno a Kassa a rappresentare la città ai grandi onori che saranno resi alla memoria dell'eroe ungarico e de' suoi compagni.

Sulla bara degli eroi sarà posta, a nome della rappresentanza cittadina, una corona dai colori fiumani.

ni. Siccome poi le corone saranno conservate sotto l'arcata della chiesa maggiore di Kassa, così il municipio ha deciso d'invviare, come ricordo della città di Fiume, una corona di argento, bellissimo lavoro dell'orefice fiumano signor Simcich sulle cui foglie si legge: „Fiume 29 ottobre 1906.“ Il nastro porterà inoltre la scritta: „Il Municipio di Fiume all'eroe della patria.“

— **Apró hírek.** Anarchista kongresszus Rómában. Rómából jelentik, a „Giornale d'Italia“ értesülése szerint vasárnap az anarchisták kongresszust tartottak, a melyen 61 kiküldött vett részt. A kongresszus szolidárisnak mondotta ki magát az orosz és spanyol anarchistákkal, valamint a turini antimilitaristákkal, végül hogy egy hetilapot adnak ki.

Tömeges sztrájk Miskolcon. Miskolcon tömeges sztrájk támadt s részint készült. Így sztrájkba léptek az összes cipészek, kik hétfő déltől nem dolgoznak. Követeléstük 30 százalék béremelés és 9 és fél órai munkaidő. Az egyezség velük eddig nem sikerült. Sztrájkolnak még a magyarszabósegédek is, s sztrájkhoz készülődnek a borbély- és fodrászmunkások is.

Kisázsiai szerzetesek toloncuton. Érdekes társaságot kapott e napokban Sátoralja-ujhelyből a miskolci rendőrség s amint kapta, úgy tovább is adta őket — toloncuton. A társaság Mikola Dávid, Simon Éliás, Simon György és Junuff Mihály, állításuk szerint kisázsiai szerzetesekből állott, kiket, mert belügyminiszteri engedély nélkül koldultak egyházi cölökre, Sátoralja-ujhelyből Miskolcra, Miskolcra pedig Budapestre, az ottomán konzulátus elé toloncoltak. A jámbor embereket már át is vették illetékes helyen, Budapesten.

Mágnások pisztolypárbaja. Kolozváról írják: A tüzérségi kaszárnyában tegnap pisztolypárbaj volt Teleki László gróf, volt főispán és Bánffy János báró között. A párbajra vadászaton történt összeszólalkozás adott okot. Teleki László gróf segédei voltak Kornis Károly és Mansberg Sándor, Bánffy János segédei pedig Bethlen Bálint gróf főispán és Zeyk Albert. A párbajban mely egyszeri golyóváltással folyt le, mindkét fél sérteletlen maradt. A felek nem békültek ki.

„A Lloyd“ vendéglőt és szállodát

ugy kerülje minden becsületes magyar, olasz és horvát polgártársunk mint a dögvészes helyet. Ne hízaljuk tovább pénzünkkel Karl Exnert, a magyar nemzetet és Fiume hazafias polgárságát gyalázó osztrák országfutó betyárt! Fiume derék polgársága már bojkottálta e magyar-gyűlöli és

hirhedt antiszemita-agitátornak

svábbogár-telepét. Jelen figyelmeztetésünk azoknak a tapasztalatlan

idegeneknek

szól, a kik esetleg még nem értesültek Karl Exner gotterhalte-betyár magyar nemzetet gyalázó gaztettéről s e tudatlanságukban véletlenül be találnak vetődni a Lloydhoz címzett svábbogártanyára.

TÁVIRATOK.

A Ház ülése.

Budapest, okt. 17. A képviselőház mai ülését Návay László al-elnök déli 12 órakor nyitotta meg. A pénzügyi bizottság működéséről tett jelentést.

Návay alelnök kijelentette, hogy a mandátum-vizsgáló bizottság Kecskeméthy képviselő mandátumát végleg igazolta.

Polónyi Géza igazságügyminiszter, majd Wekerle Sándor miniszterelnök kisebb törvényjavaslatot terjesztett elő.

Ugron Gábor Zichy Jenő gróf mentelmi ügyét jelentette be, azon az alapon, hogy utóbbi a nyáron épelméjűsége dacára a Niedermann féle elmeegógyintézetben fogva tartották.

A közlekedésügyi bizottság a szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot terjesztette a Ház elé. Zanella Rikárd képviselő felszólalt és kérte a javaslat tárgyalásának elhalasztását. Az elnök a kérdést szavazás alá bocsátotta. A képviselőház Zanella Rikárd képviselő indítványát leszavazta. Az ülés ezzel véget ért.

Kormányzónk Budapesten.

Budapest, okt. 17. Gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó jelenleg Budapesten tartózkodik. A mai délelőttöt az alkotmánypárt helyiségeiben töltötte, majd végighallgatta a parlamenti ülést.

Uj Rákóczi-törvény.

Budapest, okt. 17. Az új Rákóczi törvény, mely a nemzet kétszázados tartozását rója le a fejedelem előtt, hét szakaszból fog állani. Az első szakasz törvénybe iktatja Rákócziak a haza körül szerzett elévülhetetlen érdemeit és a törvényhozás háláját fejezi ki. A második szakasz megfelelő formában, minden korábbi Rákóczi és társaira vonatkozó törvényt hatályon kívül helyez. Ez a Rákóczi-törvény végleges formája és ebben az alakban fogja a magyar törvényhozás kiköszörülni azt a csorbát, a melyet két század előtt ejtettek a törvénykönyvön.

Pénzhamisítók Budapesten.

Budapest, okt. 17. A Józsefvárosban napok óta több esetben tettek jelentést, hogy fizetések alkalmával nagyon sok hamis ezüstforintos kerül forgalomba. A rendőrség erélyes nyomozást indított meg és elárasztotta a homályos Józsefvárost detektivekkel. A detektivek megfigyelték a lebujszókat, csapszékeket és két titkosrendőr egy ilyen hivatalos ténykedésben tegnap este a Fecske-utca 19. sz. alatt levő vendéglőbe tért be. A vendéglőben két férfi vig mulatozás közben szórta a pénzt, a mi, tekintve a mulatók külsejét, gyanut keltett a titkosrendőrökben. A mikor igazolásra szólították fel őket, az egyik Fillér József 40 éves viceházmesternek, a másik pedig Luka József 35 éves kőművesnek mondta magát. A rendőrségen azt mondták, hogy a Damjanich-utca

19. számú házban laknak és nem ismerik el a rendőrségnek azt a jogát, hogy aziránt kutasson, hogy honnan veszik a mulatáshoz a pénzt. Fillérben egy hamispénz gyártásért már többször büntetett egyént ismertek fel. A mikor később megmotozták őket, nagy csomó ezüstforintost leltek a zsebeikben, melyről azt mondták, hogy közösen találták. A rendőrség, minthogy alapos oka van gyanakodni, nem hiszi el ezt a mesét és nagy igyekezettel kutatja a pénzgyártó műhelyet és az esetleges cinkostársakat.

A „Nemzeti Kör“.

Budapest, okt. 17. A nemrég megalakult Nemzeti Kör tagjait bántja az a felfogás, melylyel megalakulásukat fogadják s a mely politikai törekvésekkel vádolja őket. A kör tagjai mindenképpen tiltakoznak e felfogás ellen s esténként a Lloyd termeiben arról tárgyalnak a néhai szabadelvűpárt veteránjai, hogy miképpen szabaduljanak meg a suba alatti politizálás vádjától, a melylyel gyanúsítják őket. Az összejövetelüknek ugyszólván ez az egyetlen témájuk. Nem akarnak ők semmit, csak azt a régi intim helyet akarják esténként intim társaságban felkeresni, a hol annyi kellemes órát töltöttek a szabadelvűpárt mindenhatósága korában. S hogy a politizálás gyanujától végképpen megszabaduljanak, pénteken este kimondták, hogy a klub tagjai közé függetlenségi pártiakat is felvesznek. Az a céljuk, hogy ezzel az exkluzív és kifejezetten szabadelvűpárti jellegét megváltoztassák. Ahhoz azonban továbbra is ragaszkodnak, hogy haladókat maguk közé föl nem vesznek, mert ezzel tényleg igen kinos és gyűlöletes látszatot vonnának magukra.

Zágrábi küldöttség Rákóczi hamvainál.

Zágráb, okt. 17. Pejacevics Tivadar gróf horvát bán október 27-én nagyobb küldöttséggel Orsovára érkezik, hogy Rákóczi hamvainak hazahozatalában résztvehessen. Pejacevics gróftól utjában több neves politikus, köztük a fiumei rezolúció aláírói kísérik. A szép és kegyeletes tervnek az a célja, hogy az utóbbi hetek eseményeivel szemben erősítsék a magyar-horvát barátságot.

Ennek tudható be, hogy Pejacevics Tivadar gróf, nagyobb küldöttséggel II. Rákóczi Ferencnek, a magyar szabadság legnagyobb hőisének hamvai elé zárandokol. Ez a mily örvendetes, épp oly ritka eset is, mert a horvátok tudvalevőleg az utóbbi évtizedekben

alig vettek részt a magyarok nemzeti ünnepén, nemzeti gyászukon. Így a horvátok elkerülték Kossuth Lajos temetését, a milleneumi kiállításra alig vettek részt, de még azzal sem törődtek, hogy a király Budapesten szobrot állított Zrinyi Miklósnak, a szigetvárért hősi halált halt horvát bánnak.

Parlamento ungarico.

Budapest, 17. Camera dei deputati. La seduta fu aperta dal vicepresidente Ladislao Navay alle 12 meridiane.

Il vicepresidente dichiara che la Commissione per la verifica dei poteri, ha trovato legale la elezione del deputato Kecskeméthy.

Geza Polonyi, ministro della giustizia, ed il presidente dei ministri Alessandro Wekerle hanno presentato disegni di legge non di grave importanza.

Gabriele Ugron ha annunciato la causa d'immunità del conte Eugenio Zichy, che nell'estate scorsa fu posto in un manicomio senza ragione e in forza dell'inganno e della violenza.

La Commissione alle comunicazioni ha presentato la relazione sul disegno di legge in favore della navigazione libera. Il deputato Riccardo Zauella chiede che si sospenda la discussione sul disegno e che continui ancora sul proposito l'inchiesta.

Il presidente ha messo a voti la proposta Zanella, che fu respinta.

Croati e serbi in onore di Rakoczi.

Budapest 17. Nei circoli dirigenti si assicura che il ritorno dei resti di Rakoczi in Ungheria darà occasione a rendere più stretta e salda l'amicizia fraterna tra ungheresi e croati e serbi. Una deputazione della Dieta croata, con a capo il bano conte Pejacevic accoglierà i resti dell'eroe; i giornalisti di Belgrado faranno a Orsova una dimostrazione di simpatia per gli ungheresi, e porranno sulla bara di Rakoczi una ghirlanda.

Una terribile accusa del conte Zichy contro Goluchowski.

Prigioniero in un manicomio.

Budapest, 16. Il „Magyar Nemzet“ pubblica oggi un sensazionale racconto del conte Eugenio Zichy sul suo sequestro in un manicomio, sequestro avvenuto, a quel che pare, per intrighi politici. Il conte Zichy durante le ultime Delegazioni criticò vivacemente la politica del conte Goluchowski. Senonchè — narra lo Zichy — a mano a mano che la discussione procedeva i membri del partito dell'indipendenza andavano sempre più ammansandosi, cosicchè alla fine ero solo io ad attaccare il conte Goluchowski. Durante la sessione delle Delegazioni ricevetti un dispaccio che mi richiamava nelle mie tenute nel comitato di Bihar, dove avevo degli ospiti. Prima di partire pregai il vicepresidente della Delegazione, Barabas, di avvisarmi telegraficamente quan-

do sarebbe avvenuta la votazione, perchè io volevo dare assolutamente il mio voto sulla politica del conte Goluchowski. Invece non ricevetti alcuna comunicazione. Durante una partita di caccia con i miei ospiti, fui colpito da insolazione e caddi da cavallo. Dovetti per alcuni giorni guardare il letto in uno stato febbrile e quasi fuori di me.

Improvvisamente, col pretesto di una scarrozzata, fui condotto a Budapest. Mi si pose in una carrozza chiusa e mi si condusse in un sanatorio. Nel corridoio dello stabilimento i miei compagni scomparvero improvvisamente. Io compresi subito dove mi trovavo. Non perdetti però la presenza di spirito e decisi di mantenermi tranquillo, ben sapendo che se avessi elevato delle proteste mi si sarebbe messa la camicia di forza. Pregai ripetutamente il direttore dello stabilimento di rimettermi in libertà, ma invano. Scrisi ai miei amici politici, ma mai mi giunse risposta. Già incominciavo a disperare, allorchè un giorno ricevetti la visita del presidente della Camera dei deputati, Justh, cui esposi i miei lagni. Justh mi promise che avrebbe fatto tutto il possibile per liberarmi e diffatti il giorno dopo potei lasciare il sanatorio. Appena in libertà appresi che si voleva mettermi sotto curatela. Ma ciò che mi indignò più di tutto fu il procedere del conte Goluchowski.

Negli scorsi giorni lessi un articolo del „Matin“ di Parigi sulle Delegazioni, nel quale si smentivano varie circostanze assolutamente vere, e principalmente la sovraccitazione dei delegati contro il conte Goluchowski.

Il „Matin“ è un giornale sovvenzionato dal ministro degli esteri. Evidentemente il conte Goluchowski ha ispirato questo articolo la cui punta si rivolgeva direttamente contro la mia persona. Si sapeva che io aveva elevato la mia voce contro il conte Goluchowski e si voleva far credere che essa era partita da un irresponsabile; si diceva: il conte Zichy si trova presentemente in un manicomio. Nel manicomio dovetti restare 6 mesi e durante questo tempo perdetti 22 chilogrammi in peso. Poco monta. Riprenderò ancora tutte le mie forze per presentarmi all'inizio dei lavori parlamentari nelle prime file dei combattenti. Credo anche che nella Delegazione avrò di nuovo occasione di stigmatizzare la politica di Goluchowski. Illustrerò con i fatti le gesta politiche di lui; egli ormai non può restare al suo posto.

Szerkesztői üzenetek.

K. Tódor. raktárfelügyelő. A Fiumei Hirlap a vasutasok érdekét nem csak pártfogolja, hanem azért már küzdött is, hogy a választmányi ülésre vonatkozó közlemény nem jelent meg, annak az az oka, hogy a róla szóló hivatalos tudósítást későn küldötték szerkesztőségünkhöz. Más esetekben természetesen, mint eddig, ezután is szívesen közlünk minden oly hírt, mely a vasutasok érdekét elősegíti. — Lapunk iránti szives figyelmét és rokonszenvét köszönjük.

Kőbányai polgári sör

az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Città di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

Cim írók

kerestetnek, irodai foglalkozásra is
Cim a kiadóhivatalban.

D'affitare

In una villa a Volosca e d'affitare
un quartiere di 5 stanze, camerino
cucina e terrazza con stupenda vista
al mare. Insinuarsi a Fiume
Via Remai 1 I. pino.

Kiadó lakás

Egy voloscai villában egy ötszobás
lakás, konyhával, mellékhelyiségek-
kel és terasszal, gyönyörű kilátással
a tengerre. Felvilágosítást adnak.
Fiume, via Remai 1. I. emelet.

SIGNORINA

impartisce lezioni di piano a
prezzi miti.
Indirizzo via del Molino Nr. 3.
P. IV porta 7.

ZONGORAÓRÁKAT

ad egy kisaszony szerény di-
jazásért.
Via del Molino 3 szám IV em.
7 ajtó.

Hol vesszük a legizlésebb
és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-nél

Fiume Adamich-tér és
Abbazia, villa Stiglic, szem-
ben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és
régészeti áruk legnagyobb
raktára.

Órák, moretti különlegesség,
fiumei és abbaziai emlékek.

Legolcsóbb árak.

Saját műterem órák és min-
denféle ékszerek javítására, át-
alakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Oszi és téli kelmékben.

Uri és női ruha szövetek.

Flanellek, parkettek.

Kész fehérneműek.

Felöltők, gallérok, palatonok.

Blousok 90 fillértől felfelé. — Trikók, nyakkendők.

Függönyök, asztalszőnyegek, futók, vásznak stb.

**A New-York városához címzett Rövid-
és divatáru üzletben.**

FIUME, Via Andrássy 1 szám.

**Magyarok találkozó helye:
a New-York kávéház**

a vasuti állomással szemben.

Minden este cigányzenekar hangverseny.

Jó és pontos kiszolgálás.

Bösendorfer - Ehrbaar - Steinway-

modelleire készült mester-zongorák, remek páncél szer-
kezettel. Piatinók legjobb kivitelben 220 forinttól
feljebb

Reményi Mihálynál

a magy. kir. Zene-Akadémia házihangszer készítőjénél
lejtutányosabb árban kaphatók.

Király-utca 58. BUDAPEST Király-utca 58.

Harmoniumok nagy raktára. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 87-84.

Jutányos áru butorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való).....	18.— frt
2 éjjeli szekrény.....	12.— "
2 szekrény (Chiffon).....	26.— "
1 mosdó-szekrény.....	3.20 "
1 asztal.....	3.50 "
1 tükör.....	1.50 "
1 kép.....	2.— "
4 szék.....	3.50 "
1 kőpó áda.....	— .80 "
1 törülköző-tartó.....	— .80 "

teljes szobaberendezés 71.— frt

Egyszerű teljes szobaberen- dezés, fényes gör. stílus 100.— frt	
Teljes szobaberendezés, fé- nyes görög stílus, már- ványdiszszel.....	125.— "
Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, már- ványdiszszel.....	145.— "
Konyhakredenc.....	13.— "
Konyhaszekrény 4 fiókkal.....	16.— "
Agyrugany.....	5.— "
Összezsukható vaságy gu- mival.....	11.— "

Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.— frt.

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiáru-, orvosi és
orthopédiai műszer, kötszer, gum-
miharisnya, toilette cikk és illat-
szer üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopédiai műszereket
gyorsan és mérsékelt árban ja-
vítatnak.

Ha aperto il suo negozio con
grande assortimento

Articoli Igienici, di Gomma, Stru-
menti Chirurgici ed Ortopedici,
Bendaggi, Calze elastiche, Articoli
da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Stru-
menti Chirurgici ed Ortopedici.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést
azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszer-
észeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásvány-
vizek, toalettcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

Hirdetések felvétetnek a „Fiumei Hirlap“
kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778).

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Esegisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-
litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi pui recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro un'endo a
questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di
grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti
ecc. ecc.